

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, desetega in dvajsetega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani štev. 11.467.

Osrednje glasilo državnih nameščencev za Slovenijo.

Bolezen in zdravilo.

V »Činovniškem glasniku« je prišel Miloš Stibler članek pod gor- njim naslovom, iz katerega povze- mamo par odstavkov: »Prešlo je ko- maj deset let od poslednje velike vojne, pa že lahko vidimo, da so se materialne razmere državnih usluž- bencev v nekaterih deželah že znatno izboljšale. To se more ugotoviti celo za nekatere premagane države, tako n. pr. za Avstrijo, a v neki meri tudi za Madžarsko. Čehoslovaška republi- ka je nova država, pa vendar so tam gmo- tne razmere državnih uslužben- cev precej povoljne. Če pa z druge strani pogledamo našo domovino, ki se nahaja v vrsti zmagovalcev, so pa v naši zemlji materialne razmere dr- žavnih uslužbencev mizerne. Kako to? Odkod ta razlika med nami in neka- terimi sosednimi, premaganimi dr- žavami?

Če poiščemo vzroke bomo videli, da je to posledica organizacije. Kjer so državni in v obče javni uslužbenci dobro organizirani, in to na popolno- ma stanovski, kakor tudi pridobitni bazi, tam je tudi njihovo materialno stanje mnogo povoljnejše in se hi- treje izboljšava, nego tam, kjer takih močnih organizacij ni. »V družabnih odnosih vsak toliko velja, kolikor družabne veljavnosti si ume pridobi- ti.« A družabno veljavnost si morejo državni uslužbenci pridobiti samo s pomočjo močne organizacije, katero morejo ustvariti sami. Nihče drugi jim je ne bo dal.

Ne morem trditi, da ne bi bila sveta dolžnost tudi drugih činiteljev, da se resneje zanimajo za položaj državnih uslužbencev. Če bi kdo te- mu vprašanju poklonil malo več časa

in če bi proučeval večje število dru- žin državnih uslužbencev raznih ka- tegorij in skupin, in to v raznih služ- benih krajih, bi nujno prišel do straš- nih ugotovitev. Moral bi se preplašiti, ko bi videl, kako mora živeti n. pr. višji uradnik, ki ima 4 do 5 družin- skih članov, s prejemki od 3000 do 3500 Din mesečno. Razume se seveda pod pogojem, da mora živeti izklju- čno od prejemkov, ki jih prejema kot uradnik, česar prav nihče ne zmore! Potem naj pa prouči način življenja vseh tistih siromakov, ki prejema- jo 1500 do 2000 Din mesečno in morda še manje, a so obremenjeni z dru- žino! Poznamo odgovorne činitelje, ki bi bila njihova dolžnost, da pro- uče te stvari.

Toda največje dolžnosti v vsem tem zagonetnem problemu slone vendarle na državnih uslužbencih sa- mih. Oni morajo imeti več smisla za svoje stanovske organizacije. Niti en državni uslužbenec ne bi smel biti izven svojega stanovskega združenja, a vsak je dolžan, da po svoji organi- zaciji dostojanstveno, ne da bi kršil zakone, stalno in ob vsaki priliki za- sleduje svoj dobrobit in išče svoje pravice. Tisti, ki ne dela tako, nima pravice da ugovarja, nima pravice da se pritožuje in kritizira, ker vendar točno vemo, da ima poedinec v mo- dernih družbi, oziroma v moderni dru- žabni borbi samo toliko moči, kolli- kor mu je daje njegova organizacija. A organizacija sprejema svoje sile od poedincev. To, se zdi, državnim uslužbencem v naši državi še ni do- volj znano, in zato smo v material- nem pogledu tam, kjer smo.«

Fr. Gabor:

Kako so bile izračunane naše „razlike“.

S prevedbo po novem uradniškem zakonu smo s 1. oktobrom 1923 dobili pravico do novih, zvišanih prejemkov, kakor jih je določil novi zakon.

Takratna vlada je pač oživila zakon, ni pa poskrbela za potrebno kritje izdatkov, ki so nastali radi no- vih plač. Namesto da bi bili že s 1. oktobrom 1923 deležni vseh prejem- kov po novem zakonu, nas je tedanja vlada potolažila z obljubo, do bo nove prejemke izplačevala od 1. aprila 1924 naprej. Za čas od 1. oktobra 1923 do 30. aprila 1924 pa smo na račun novih prejemkov prejeli le štirikrat tako- zvané »avanse«. Tako je nastal za dr- žavo dolg, ki se je vlekel dolgih pet let.

V zadnjem času smo po odredbi sedanje vlade dobili izplačano polo- vico teh razlik. Z izplačilom pa je pri- šlo tudi neprijetno spoznanje, da se je razlika izračunala le med celotnimi prejšnjimi prejemki in sedanjo osnov- no in položajno plačo. Stanarina, ki jo je uvedel novi zakon, se pri tem ni upoštevala.

Računovodstva so na opisan na- čin izračunala razlike v zmislu razpisa generalne direkcije državnega računov- odstva z dne 2. jan. 1929, D. R. br. 1300, dasi bi se po smiselnem tolma- čenju morali pri preračunavanju raz- lik med uradničimi prejemki po sta- rem in novem zakonu vzeti za pod- lago celotne prejšnje prejemke in ce- lotne sedanje prejemke.

Člen 28. uradniškega zakona nam- reč jasno določa, da so prejemki drž. uslužbencev: 1. plača, ki se deli na osnovno in položajno, 2. stanarina, ki se deli na redno in zvišano in 3. do- klada za otroke.

Po tem členu je torej stanarina bistveni del naših službenih prejem-

kov, ki nam pritičejo po zakonu. V sled tega bi bilo v skupno vsoto novih pre- jemkov računati tudi stanarino, ker nam pripada po zakonu kot plači in dokladi enakovreden del letih.

S tem, da je zakonodajalec raz- lično označil, nazval sestavne in bist- vene dele naših prejemkov, nikakor ni nameraval, naj bi razlika med pre- jemki po starem in po novem zakonu ne obsegala tudi stanarine. Za različno imenovanje poedinih delov uradniških prejemkov so ga vodili drugi vzroki in nameni. Položajna plača nekako določa oziroma označuje položaj po- edinca v uradniški hierarhiji in s tem važnejše in odgovornejše mesto usluž- benca. Osnovna plača se po stopnjah avtomatično zvišuje vsaka tri leta. Sta- narino je pa določil zakonodajalec posebej, hoteč s tem zagotoviti drža- vim uslužbencem posebno naklonilo za plačevanje najemnine. Zato je dolo- čeno v zakonu n. pr., da se sme sta- narina zaseči (zarubiti) le za dolžno najemnino, za vse ostale uslužbenčeve dolgeve pa ne, dočim je plača vsaj deloma rubljiva.

Če je tedaj postal namen, da se državnim nameščencem izplača vsa razlika med starimi in novimi prejem- ki, bi bilo vsekakor dosledno in v du- hu zakona, da se izračuni diferenca med celokupnimi prejemki po starem in po novem zakonu. Novi zakon pa kot službene prejemke izrečno naveda poleg osnovne in položajne plače tudi stanarino. Ta se pa pri izračunanju raz- lik po citiranem ministrskem razpisu ni upoštevala.

Z zanimanjem pričakujemo, kak- šno pravno stališče bo zavzelo finan- čno ministrstvo in event. tudi državni

Dr. Josip Ferjančič, načelnik Zveze državnih nameščencev za Slovenijo.

Lepa je letošnja velika noč: pomlad v naravi, pomlad v državi. Kdaj zažari pomlad nam, državnim nameščencem? Tedaj, ko se bomo vsi, od prvega do zadnjega, od naj- višjega do najnižjega, globoko za- vedali, da smo dolžni:

1. posvečati vse svoje intelek- tualne in moralne sile intenzivne- mu in nesebičnemu delu v lepem poklicu, da v prvi in najvidnejši vrsti sodelujemo na konsolidaciji naše krasne in ljubljene države,

2. solidarno brez osebne in ka- tegorijske zavisti krepiti in izgra-jevati enotno skupno stanovsko or- ganizacijo in gospodarsko samopo- moč.

Vse drugo nam bo dodano. Vsem, ki so istih misli in voljni za delo, pošiljam iskrene tovariške po- zdrave.

Joža Bekš, predsednik društva davčnih uradnikov, sekcija Ljubljana.

Vam vsem, tovariši moji, ki raz- stavljeni od svojih družin, staršev ali nevest in obteženi s skrbmi za obstanek, orjete težko ledino davč- ne reforme, naj kakor velikonočna poslanica zaživi v srcu nagovor fin. direktorja gosp. dr. Josipa Povale- ja z dne 13. jan. t. l. — Nikjer niste med tujci, vsepovsod vas objema prva najdražja mati — domovina.

Bischof Viktor, predsednik dru- štva drž. računskih in blagajni- škkih uradnikov.

Vstajenje pomladil! Nov sok, nova življenjska sila kroži, budi ži- le starega debla k novemu, močne- mu življenju in obeta obilo sadu. Tudi nam, ki si želimo uspehov, naj bo prerod narave nujen opomin, da strnemo vse moči v koristnem delu za celoto. Čas, v katerem živi- mo, stavlja velike zahteve do nas.

Ivan Dimnik, urednik „Učiteljskega Tovariša“:

Učiteljstvo in organizirano državno uradništvo.

Preteklost nam je pokazala, da zamore k zdravim razmeram vodi- ti edino pravo stališče moderne de- mokratije, da se pri reševanju jav- nih vprašanj upošteva tudi mišlje- nje strokovnih korporacij. Iz tega razloga so zahteve strokovne orga- nizacije državnega uradništva na- ravnost nujna potreba za narod in državo in jih mora vsak iskren pri- jatelj napredka le pozdraviti.

Tega se dobro zaveda tudi dr- žavno uradništvo, zato se je pričelo strokovno organizirati in sicer ne samo v svrhu materialne borbe temveč tudi v svrhu povzdige svo- je stroke, uprave in strokovnega dela sploh. Ravno ta drugi temelj pa daje vsem strokovnim organi- zacijam visoko vrednost za narod in državo, odnosno jim daje s tem nacionalni in državni pomen.

Edino nestransko strokovno organizacije državnega uradništva so sposobne sodelovati pri iztreb- ljenju korupcije in partizanstva iz posameznih strok ter tako iz nara- da in države.

svet na pritožbo, ki jo je — kakor ču- jemo — že vložil nek tovariš iz na- slova, da mu razlika ni bila v polnem obsegu priznana. Op. ured.

Liki tajni moči v naravi, ki ustvar- ja in kliče iz korenin list za listom, cvet za cvetom, tako neumorno, ta- ko plodovito mora biti naše delo- vanje v korist nas vseh. Zato naj vsak, ki vé za tovariša, ki je še iz- ven strokovnega društva, skrbi, da ga pridobi celoti in da vsak z vse- mi močmi deluje v skupno korist. Organizacije pa brez oklevanja v pokrajinsko centralo, da stvorimo mogočno, košato drevo, ki nam bo tudi rodilo zaželjenega sadu.

Joško Jakše, predsednik Oblastne organizacije pošt., telegr. in telef. uslužbencev:

Imam občutek, da praznujemo ravno z Vstajenjem Gospodovim tudi vstajenje naše Zveze in njene- ga glasila — »Našega Glasu«. Novi vetrovi so zaveli, tako po svežem in pomladnem je zadišalo. Čas je že bil. Obhajajmo Vstajenje zlasti s trdnim sklepom, da dvignemo in poživimo naš list iz dosedanjega mrtvila. Naj bo vzgledno in pravo zrcalo slovenskega razumnštva — državnega uradništva. Ne razka- zujemo sami javnosti poleg znane revščine še našega duševnega ubo- štva. Če bo zmagala taka volja pri vseh, bo močnejša od potrebnosti drugih strokovnih listov. Takrat pa bomo mogli govoriti o resničnem, notranjem ujedinenju.

Štefan Sušec, predsednik dru- štva fin. konceptnih uradnikov:

Veselo Alelujo finančnim kon- ceptnim uradnikom, ki nosijo na svojih ramah težko breme vršče- se reforme fin. uprave! Zvezda- vodnica jim bodi zavest, da služijo v blagor lastnemu narodu in svoji državi, ko s požrtvovalnim samo- zatajevanjem polagajo temelj fin. upravi v trdnem prepričanju, da mora pri složnem medsebojnem de- lu tudi njim zasijati zarja boljše bodočnosti.

Specialno v naši državi pa ne moremo prezreti seljaškega pokre- ta in zahtev, ki jim ni odrekati upravičenosti in tudi ne bodočno- sti. Ne moremo pa prezreti njega nenaklonjenosti do uradniškega vprašanja. V koliko so bile temu krive politične stranke, je drugo vprašanje. Enotna organizacija vse- ga državnega uradništva naj tvori protiutež ekstremnemu afrontu pro- ti uradniškim zahtevam s te strani. Ne smemo želeli borbe proti selja- škemu pokretu in moramo streme- ti, da mu pomagamo izvesti upra- vičene težnje; hočemo mu pa tvo- riti s svojimi organizacijami proti- utež glede upravičenih zahtev urad- niškega vprašanja.

Učiteljstvo je pokazalo, da se zaveda potrebe skupne borbe z ostalim državnim uradništvom ta- ko glede harmonične povzdige pro- svetne stroke z ostalimi granami državne uprave, glede izboljšanja državne uprave, odprave korupcije in partizanstva, kakor tudi glede materialnih in pravnih zahtev dr- žavnega uradništva in še mnogo drugih skupnih ciljev. Kooperacijo UJU s Činovniškim Savezom, ozi- roma z vsemi uradničimi organi- zacijami je smatralo učiteljstvo za

nujno potrebo. Iz tega stremjenja je izšel tudi sklep Glavnega odbora UJU, da priporoča pristop poverjeništev UJU k Pokrajinskim Savezom drž. uradnikov ter skupno kandidaturu zastopnikov učiteljskega v Činovniški Savez.

Prva podlaga za dvig stanovske zavesti državnega uradništva

pa je stanovski tisk ter potreba, da si člani vseh uradniških organizacij, ki nimajo svojih glasil obvezno uvedejo naročbo »Našega Glasla«. Ostale organizacije, ki imajo svoja glasila, pa da izvedejo čim tesnejšo kooperacijo med temi glasili, dokler ne pridemo do enotnega skupnega lista, kar bodi naš cilj.

Najvažnejši problem.

ZA PODALJŠANJE STANOVANJSKE ZAŠČITE.

Na sestanku delegatov strok. organizacij iz Slovenije dne 17. marca t. l. v Celju, so zborovalci sklenili predložiti na odločilnih mestih v Beogradu po deputaciji posebno spomenico v zadevi stanovanjske zaščite. Spomenico je načelstvo Zveze proučilo in jo v naslednji obliki izročilo svojima delegatoma, gg. nač. dr. Ferjančiču in nam. nač. Lillegu, ki sta dne 22. t. m. odpotovala v Beograd, kjer sta jo osebno izročila ministru za socialno politiko in vsem ostalim odločujočim činiteljem. Spomenica se glasi:

1. Najemnine naj se maksimirajo prejemkom drž. uslužbencev primerno in sicer v starih hišah z upoštevanjem tega, da so hiše že amortizirane, v novih zgradbah pa z upoštevanjem realne rentabilnosti. 2. Zaščita naj traja toliko časa, dokler je potreba, najmanj pa pet let. 3. Maksimiranje najemnin vseh hiš in poslovnih prostorov naj izvrše komisije, v katerih so zastopane občina, oblast in stanov. najemniki. 4. Maksimiranje naj ne presega predvojne razmerja med najemninami in fiksnimi dohodki. 5. Zakon o oderuštvi naj se uporablja tudi na najemnine v tem smislu, da je smatrati kot oderuštvo vsako prekoračenje oblastno določenih najemnin in vsako zahtevo po kateremkoli drugem prispevku hišnemu lastniku. 6. Komisija navedena pod točko 3. mora zaseči vsa stanovanja, ki so nad dva meseca prazna. 7. Za vso državo naj se določi kot minimalni odpovedni rok doba 3 mesecev, ne oziraje se na način plačevanja najemnine. 8. Deložacije v zimskem času, t. j. od 1. oktobra do 31. marca naj se zabranijo. 9. Hipotekarna banka in Poštna hranilnica naj dovoljujeta stavbenim zadrugam po običajni nizki obrestni meri stavbne kredite na najmanj 20-letno amortiza-

cijsko dobo. 10. Državna uprava naj zgradi za svoje urade in uslužbenice, zlasti za take stroke, ki morajo pogosto menjati službeno mesto, stanovanjske hiše. Pri tem naj se ne pozabi na železničarje, finančno kontrolo, carnike in orožništvo ob državni meji.

ALI JE PODALJŠANJE STANOVANJSKE ZAŠČITE POTREBNO?

Najboljši odgovor nam nudi kratek izvleček iz statistike ljubljanskega mestnega gradbeno-stanovanjskega urada. Lani je ta urad posredoval pri 271 sodnih deložacijah. Po njegovem posredovanju je bilo 51 deložacij ukinjenih. V 64 slučajih se je deložacija preložila na kasnejši čas. — Od deložiranih strank je bilo 83 družin, ki so štele po 3 člane, in 92 družin s številnejšimi člani. Od ostalih je bilo 37 zakoncev brez otrok in komaj 28 samskih strank. — Kakor čujemo grozi nad 450 strankam, katerim so bila odpovedana stanovanja, deložacija. Položaj se bo pa nedvomno po 1. maju še poslabšal. — Posebno žalostno sliko kaže statistika državnih nameščencev, ki jim preti deložacija, oziroma ki stanujejo v skrajno neprimernih stanovanjih. Žalostno, a resnično je, da premnogi državni nameščenci stanujejo v slabših stanovanjih, nego delavci. V zasilnih barakah stanuje 18 rodbin aktivnih državnih nameščencev, delavskih družin pa 27. V absolutno nehijskih prostorih, ki bi se pravzaprav ne smeli uporabljati za stanovanja, prebiva 76 družin državnih uslužbencev. Najslabša, dasi še vedno pretirano draga, so zasilna stanovanja po podstrežjih, kléteh, po lopah, v skladiščih in delavnicah, kjer stanuje 57 družin aktivnih državnih uslužbencev. Da se upokojencem ne godi nič bolje, menda ni treba posebej ugotavljati. — Slične, če ne še slabše raz-

mere vladajo po ostalih slovenskih mestih, pa tudi v manjših krajih stanujejo državni nameščenci skrajno mizerno in navadno plačujejo še absolutno neprimerne visoke najemnine. — Iz povedanega se vidi, da je vsaj delno podaljšanje zaščite za ekonomsko šibke sloje, to je v prvi vrsti za nas državne nameščence, nujna in neodložljiva potreba, če naj ne nastopi pravi kaos.

Da nič ne pretiravamo, če trdimo, da je podaljšanje zaščite stanov. najemnikov neobhodno potrebno in da gre tisočim poštenih, delavnih državljanov za biti ali ne biti, naj pojasnijo še naslednji uradni podatki ljublj. magistrata:

Pri mestnem stanovanjskem uradu je bilo do dne 9. marca vloženih 1588 prošenj za dodelitev stanovanja. Največ prošilcev pripada stanu drž. nameščencev in sicer 695. Od teh jih je 520 aktivnih, a 175 upokojencev. To ne more presenečati, če pomislimo, da je bilo lani 19 rodbin aktivnih drž. uslužbencev in 9 upokojencev deložiranih, da so uradniške družine morale v 65 slučajih stanovati kot podnajemniki. Po kakšnih pretiranih cenah, si lahko vsak predstavlja. Vsi ti in pa tisti, ki čezmerno zvišanih najemnin ne zmorejo več, prosijo, da jim magistrat dodeli stanovanje. Mnogo jih je, kjer že leta in leta žive ločeno člani rodbine, ker nimajo v Ljubljani družinskega stanovanja.

Od navedenih 1588 prošilcev za dodelitev stanovanja je bilo 248 družin s 6 člani, 217 družin s 5, 318 s 4 člani in 370 družin s 3 člani. Po tej službeni statistiki bo ostalo približno 2450 oseb po 1. maju na cesti, brez krova nad glavo, če se zadnji hip ne ukrenejo potrebne mere, da se ta katastrofa prepreči. S 1. majem je odpovedano nad 220 uradniškim, večinoma mnogoštevilnim družinam stanovanje. Premnogim od teh grozi deložacija, ker nimajo in ne morejo najti stanovanja. Skupno trpi zaradi stanovanjske krize po statistiki nad 9000 Ljubljančanov, t. j. skoro vsak sedmi mestni prebivalec. — Razlogi za odpovedi so zelo različni. Mnogi hišni gospodarji nameravajo prezidati stanovanja v poslovni- ce, drugi jih potrebujejo zase ali za svoje, prav številni pa odpovedujejo strankam iz preprostega razloga, ker te ne zmorejo horendnih najemnin. Dasi novi davčni zakon predpisuje

znatno (do 40% in še bolj) zmanjšane davčine od dohodkov zgradb, tega hišni lastniki po večini ne upoštevajo, niti ne upoštevajo do neznosnosti pretirane gnotne izčrpanosti srednjih slojev, osobito še fiksnih nameščencev. Zato je podaljšanje zakonitega varstva najemnikov za gospodarsko šibke sloje imperativna državna potreba.

SREDSTVA, KI BI NAM MOGLA POMAGATI.

Tako se glasi članek, ki ga je v našem osrednjem uradniškem glasilu napisal Marius. Iz njega povzema mo: Predvsem bi se morali vprašati »Zakaj in čemu so nam potrebni večji prejemki«. Odgovor mislim, da je enostaven in jase: »Zato, ker z današnjimi prejemki ne moremo sebi in rodbini zagotoviti obstanka. Prejemki nam za življenje ne zadoščajo.« Če to vemo, se nam nehote postavlja vprašanje: Mar nam država vsaj z nečem od vsega tega (stanovanje, hrana itd.) ne bi mogla ugoditi, če nam že ne more povečati plač? — Mar nam, recimo, ne bi mogla pomagati pri zidanju stanovanj, posebno nam ne bi li mogla pokloniti za zgradbo stanovanjskih poslopij svojih zemljišč, darovati gradbenega materiala iz svojih gozdov, oprostiti prevoz vsega materiala tovornin na železnicah in ladajah? — In dalje, mar se ne bi mogli v večji meri posluževati naših konjuznih društev, če bi bila leta oproščena dovoznin, pod pogojem, da morajo vse blago oddajati po maksimalnih cenah? Zakaj torej ne bi mogli uživati pri Državni hipotekarni banki, pri Narodni banki in njenih podružnicah vsaj za neko dobo izvestno prednost za zgradbo stanovanj itd., ker, kakor vidimo, niso niti naše kreditne, niti naše stavbene ustanove, niti iz daleka dovolj močne, da bi vse potrebe vsaj za silo zadovoljevale.

Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna J. O. S. REICH.

Miroslava Leitgeb

Ljubljana, Jurčičev trg 3.

Strojno in ročno vezanje zaves, pregrinj, perila in oblek v najsolidnejši izdelavi.

Ivan Zorec:

Vstajenje zgubljenega sina.

Haló...! Po dolgi zimi se je nebo ubrisalo od vseh meglá, solnčni dnevi so šli v dežel...

Juhé... juhé...!

Le še neki beli oblaki so zaostajali kakor zgubljene ovčice in hiteli k solncu, pa so se kmalu razbežali po modrem nebesu; solnce je mlo gledalo za njimi in jih lovilo in zavračalo s svetlimi dolgimi rokami.

Bil je lep dan — nebeščani sami nimajo zmerom takega; pogled mu je bil gorak in mehak ko pogled Kristov, mil in presrčen ko ljudskošolska molitev.

In tačas, o bratje, je ob razvalinah starega gradu na hrbičku zelenega grička stal človek, ne mlad ne star, a že tiho bolan, otožen in v oči motan; stal je tam razoglav in drhtel za rodo-ljubno mislijo:

»Zemljica naša, zbegana, greha in kreposti polna...!«

Z očmi, polnimi solz in ljubezni, je šel od lepote do lepote po rodni domači zemlji in druga je bila večja od druge. Za roko ga je držal spomin in mu trkal na srce:

»Glej jo tamle, rdečeglavo cerkvi-co, ki sredi košatih češenj in lip z belim prstom kaže v nebo: — ali jo še poznaš?«

Ves spomin se je zgostil v eno samo misel: mati, rajna mati.

Tisto pomlad so mu oblekli prve hlačiice in veliki petek ga je mati peljala prvič v cerkev. Srenja je klečala pred razpelom na črni blazini; po kolensih je zdaj ta, zdaj oni prišaral in se s poljubom sklanjal nad svetimi ra-

nami; iz somraka in hladu so migljale lučke, novi hlaček pa se je bal tihote in se oprijemal za materino krilo.

»No, pojdi — poljubi Bogeka!« mu je mati zašepetala.

On pa ne in ne. Saj Bogek se mu je smilil, ali vpričo vseh se mu vendar ni hotel približati.

»Poljubi Bogeka...!« se je materi mudilo.

»Nočem, babe bi se mi smejale!« se je izpozabil čisto na glas.

Ženske so si brž pritislile robec na usta. A mati se je prekrizala in oddrobila z njim iz cerkve. Zunaj se je tudi sama zasmejala, rekla pa ni nič.

Solnce se je smehljalo božji lepoti, cvetje pisanih trat je zamaknjeno gledalo vanj, zvončki so mu tiho zvonili v čast in slavo, marjetice, majhne in ponižne, so nedolžno rdele, potočnice modro in resno strmele, vijolice pa skrivaj zapeljivo dehtele in koprnele.

»Pozdravljena, zemljica domača, pozdravljena...!« je človek šepetal vase kakor bi molil.

In iz zemljice je rastel spomin in mu še in še trkal na srce.

O oče...!

Za tisto veliko noč je šel z rajnikom očetom v vinograd. Grički, kakor daleč so šle oči, so bili posejani z belimi pikami, vinskimi hramčki, v dolinah in tokavah so se skrivale megle, a sape so jim nagajale in solnce jih je topilo.

V hosti je pel ptič, pel zdaj blizu, zdaj daleč. Nekje mu je odpeval drug v istem sladkem veselju. Kmalu jih je pelo dvojce, troje, potlej že prav dosti. Pripevali in odpevali so si v živih napevih; pela je vsa lepa lepa hosta. Iz nje so veli omotni vonji, po gošči so

se lovile sence, iz cvetja so gledale oči, lepe, krotke oči.

Stal je tam človek kakor ukopan in pil glasove, pojoče in gostoleče, šumeče in zvoneče.

»Zemljica ljuba, zemljica domača...!« jo je ljubil z ginjenim srcem in gledal skozi zameglelosti sladko-otožnih solz očetni spomin, gričke z belimi pikami.

A zemljica, sopeča v zdravem vonju poštene domačnosti in govoreča v jeziku najslajšem, je toplo dihlila vanj in ga potegnila na rodne prsi: — pal je na kolena, na obraz, razširil roke in zaihtel:

»Tvoj sem, ah, tvoj sem, zemljica sveta...!«

»Samo z besedami...!« mu je očitala.

»Ne, ne, mati: — z vsem srcem...!«

»Nočem, da me imenuješ mater...! Človek vara mater najprej in najgrje, ko se ji izpelje iz gnezda in jo očitno zataji...!«

»Nikoli te nisem tajil, o mati...!«

»Si. Ker si me ljubil le z besedami...!«

»Sveto in zvesto sem te ljubil in te še ljubim...! Ljubil sem te z ljubeznijo, ki samo kleči in obožuje...! A najbolj sem te ljubil, ko sem bil daleč od tebe...!«

»Ljubi me moško, pošteno, ljubi do svetosti in greha...! moj bodi do dobrega in hudega — moj tudi za celo duševnega miru in čiste vesti...!«

»O, nisem te, dolina Témeniška, pozabil za ležnivo šumnost in gospodskost tujine...! nisem...!«

»Tujina te je pridila, saj vem...! Očisti se pri meni, bodi spet moj, otrok ubogi...!«

»Po mir in zdravje sem prišel k tebi, o mati...! Ali imaš prostora, kamor bi položil svojo trudno, grešno glavo...?«

Zemljica je molčala in vzdihovala.

»Roka, glej, mi je omagala, mišice so mi splahnele,« ji je dalje tožil. »Če ni drugače, zemljica moja, pa me vzemi v naročje, saj mi je zgolj še do tebe...!«

»Kaj bi s teboj, ko si še mlad...?«

»Truden sem in ubog, o mati...!«

»Ko sem te izpustila s krila svoje ga, sem ti, ker si po vsej sili hotel v daljni svet, naročila, da se naučij življenja na vse želje, da ti žal ne bo, ko se ti bo vrnil k meni...! A ti—? kako je s teboj...?«

»Truden sem in ubog, o mati...!«

Tako sta se pogovarjala mati in sin, tenkoslušni spomin ju je poslušal.

V župni cerkvi so na ves glas zapele zvonovi. Bele vasi so se vznemirile, iz njih se je utrgal curek ljudi in bližal, kamor so ga klicali radostni zvonovi.

Človeku, ki je stal na solnčnem gričku, se je srce zgenilo v nenadnem spoznanju:

»Vse, kar je kaj prida v meni, po tebi imam, o zemljica domača; vse, kar mi je simbol in resnica sreče in radosti, si mi dala ti, o mati...! Pod tvojo toplo kreljut se hočem vrniti in tebi posihmal služiti v stanoviti ljubezni.

In je šel in utonil v prvem curku in si potrgal iz srca osat tujine in vse njene trde vezi.

»Ne bom več gosposki hlapec tujcu, tuja vrata mi ne bodo več tolkla petá...!«

V procesiji, ki se je izlila na polje, je praznoval odrešenje in vstajenje. —

Ivan Mešek:

Vojnica.

Vojnico morajo plačevati na podlagi člena 226. zakona o ustroju vojske in mornarice z dne 9. avgusta 1923 (»Uradni list« št. 329/96 z dne 17. oktobra 1923) vsi naši državljani, ki osebno ne služijo pri vojski in mornarici, pa jim ni služba pri vojski in mornarici odložena.

Vojnica znaša od vsote neposrednih davkov:

50% za stalno in začasno nesposobne;

100% za one, ki se kakorkoli odtegnijo služenju svojega obveznega roka pri vojski in mornarici, ali so se namerno pohabili, da so postali nesposobni za vojaško službo, ter za one, ki zaradi sodne obsodbe ali zaradi tega, ker ne uživajo državlanske časti, ne smejo osebno služiti pri vojski in mornarici.

Plačevanja vojnice so oproščeni:

a) oni, ki uživajo invalidsko podporo;

b) oni, ki so postali nenamerno nesposobni v vojaški službi;

c) umobolni, gluho-nemi, slepi in tako pohabljeni, da so nesposobni za kakršnokoli delo in pridobivanje, ter plačujejo neposrednega davka manj nego 20 dinarjev.

Vojnico plačujejo na ta način vsi oni državljani, ki so postali vojničarji s 1. januarjem 1924. Oni pa, ki so bili že pred 1. januarjem 1924 podvrženi vojnici, jo plačujejo na ta način za čas od 1. januarja 1924 dalje, za čas pred 1. januarjem 1924 pa jo plačujejo po zakonskih predpisih, ki so veljali za posamezne pokrajine v državi: v Sloveniji po zakonu z dne 10. februarja 1907, drž. zak. št. 30 v zvezi z naredbo ministrstva za deželno brambo in za finance z dne 19. avgusta 1907, drž. zak. št. 211 in z dne 10. septembra 1914, drž. zak. št. 306 in 308 iz leta 1914. (vojaška taksa). Kot podlaga tej je služil predpis dohodnine in se je odmerjala po posebnem ključu. Osebam, katerim ni bila predpisana dohodnina, se tudi ni predpisala vojnica.

Vojnica se odmerja od vsote neposrednih davkov, ki so bili predpisani vojničarju za minulo leto. Kot neposredni davki so veljali po prejšnjih davčnih zakonih: 1. zemljarina,

2. hišna razredarina, 3. hišna najmarina, 4. 5% hišni davek, 5. obča pridobnina, 6. pridobnina od krošnjarstva, 7. dohodnina, 8. rentnina, 9. davek na tantijeme in 10. davek od plač državnih nameščencev in upokojevcov po členu 86. finančnega zakona za leto 1927./1928. Od tega poslednjega se je smatralo za neposredni davek na tantijeme in 10. davek od plačevali 5% davka, 1.60% od davka za one, ki so plačevali 4% davka in 1.2% za one, ki so plačevali 3% davka.

Po novem davčnem zakonu pa so neposredni davki, ki tvorijo podlago za odmero vojnice: 1. zemljarina, 2. zgradarina, 3. pridobnina, 4. rentnina in 5. uslužbenski davek.

Vojaško takso so odmerjali v zmislu bivših avstrijskih predpisov sreska poglavarstva, sedanjo vojnico pa odmerjajo davčne uprave na podlagi razporedov, ki jih prejmejo od vojaške komande.

Pritožbe proti nepravilni odmeri rešujejo davčne uprave, proti odločbam le teh pa generalna direkcija davkov. Pritožbe glede pogrešnega vpisa v razpored ali glede nepravilne določitve višine odstotka vojnice pa rešujejo vojaške komande, proti odločbam le teh pa komande divizijskih oblasti.

Za odmero vojnice za čas od 1. januarja 1924 do 31. decembra 1928 je zelo važno določilo člena 220. finančnega zakona za l. 1928./1929., ki določa: »Vojnica, odmerjena od dne 1. januarja 1924 do konca leta 1928., kakor tudi ona, ki se še odmeri za isto dobo, se pobere, kolikor še ni pobrana, samo s 25% zneska določenega z zakonom. Ostale tri četrtine se morajo odpisati.« N. pr.: Vojničarju je bila za leto 1926. predpisana vojnica v znesku 800 Din, katere še ni plačal. Odpíše se mu tri četrtine, torej 600 Din. Če je že plačal na račun gornjega predpisa 400 Din, se mu odpíše samo 300 Din. Za drugega vojničarja bi se morala n. pr. predpisati za leto 1927. vojnica v znesku 400 Din, predpis pa je iz kateregakoli razloga izostal in na račun te vojnice ni bilo tudi ničesar plačanega. Po gornjem členu finančnega zakona se sme temu vojničarju predpisati vojnica le v iznosu 100 Din.

K. A.:

Odpravnine odpuščenim drž. uslužbencem in dnevničarjem.

V Uradnem listu z dne 12. marca 1929, št. 25, je bil objavljen Zakon, ki ureja razen pridobitve pravice do osebne pokojnine drž. uslužbencev, tudi pravico do odpravnine odpuščenih drž. uslužbencev, pogodbenih uradnikov in dnevničarjev.

Pred uveljavitvijo tega zakona so bili reducirani drž. uslužbenci, ki še niso imeli pravice do pokojnine, in dnevničarji enostavno odpuščeni brez vsake odškodnine. Ti reveži, večinoma mlajši ljudje, ki so svoje najboljše moči in leta posvetili državi, so bili kar čez noč s svojimi rodbinami na cesti brez vsakega zasluga. Dokler niso prišli spet do kake druge skromne službe, je trajalo večinoma več mesecev, ki so jih preživeli v gladi in pomanjkanju.

Da so osebne spremembe in odpuščanje nepotrebnega uradništva vsaj za časa reformiranja državne uprave potrebne in povsod na dnevnem redu, je razumljivo. Toda odpuščenim osebam je treba vsaj prve mesece po odpuščenju nuditi materialno pomoč, to je dati jim je treba vsaj malenkostno odškodnino za službovanje. To zahteva socialno-humani razlogi, ki jih upoštevajo tudi skoraj vsa večja privatna podjetja. Do tega spoznanja so prišli tudi državni odločilni faktorji ter priznali odpuščenim uslužbencem pravico do odpravnine, ki je normirana v zakonu o pridobitvi pravice do osebne pokojnine itd. od 1. marca 1929.

Po tem zakonu imajo reducirani civilni drž. uslužbenci, ki so odslužili

najmanj eno efektivno leto, pravico do odpravnine v višini enomesečnih celokupnih prejemkov (redni prejemki in drag. doklada). Oni pa, ki imajo več kakor eno leto službe, a še niso zadočili pravice do osebne pokojnine, dobe kot odpravnino za vsaki dve leti, efektivno in zdržema odsluženi v aktivni drž. službi, po ene celokupne mesečne prejemke, pri čemer je smatrati peto začetno periodo za dovršeno. Celokupna vsota odpravnine pa ne sme biti večja od šest mesečnih prejemkov.

Pogodbeni uradniki in dnevničarji, ki so bili v službi države zdržema najmanj eno efektivno leto, dobe kot odpravnino troje enomesečne celokupne prejemke. Oni, ki imajo najmanj pet let službe, dobe dvomesečne, oni pa, ki imajo nad pet let službe, dobe kot odpravnino svoje tromesečne celokupne prejemke, kolikor ni dogovorjeno glede pogodbenih uradnikov v njihovi specialni pogodbi kaj drugega. V ta čas se šteje tudi doba, katero so pred dnevničarsko službo odslužili v aktivni drž. službi.

Državni upokojeenci, ki so se nahajali v službi države kot pogodbeni uradniki ali dnevničarji, pa se odpuste, nimajo pravice do odpravnine.

Odpravnina pa se ne izplača v celokupni vsoti naenkrat, ampak v mesečnih obrokih tako, kakor da bi bil uslužbenec, ki je upravičen do odpravnine, še v službi.

Do odpravnine nimajo pravice oni uslužbenci, ki se odpuste za kazni.

Ta določila imajo obvezno moč od 6. januarja 1929. Kdor je bil torej po tem dnevu reduciran, ima pod navedenimi pogoji pravico do odpravnine.

Na kak način se bodo odpravnine priznavale, ali uradoma ali pa na prošnjo posameznega upravičenca, še ni določeno. Tudi se še ne ve, iz katerega kredita se bodo izplačevale. Čim bodo navodila za izplačevanje odpravnin izdana, jih objavimo v našem glasilu. Prav tako tudi, čim bo kredit odprt, da ne bo nepotrebnih povpraševanj.

Kultura.

O »uradni« slovenščini. Vladni svetnik in namestnik velikega župana dr. Rudolf Andrejka je v prvem snopiču (štev. 1/2) »Samouprave« napisal uvod v niz člankov »O napakah našega uradnega sloga«. V teh razpravah bo avtor, znani pravoslovni pisatelj in docent na juridični fakulteti, skušal kot pravnik in prevajalec nadaljevati borbo za čistost in pravilnost uradnega jezika. Da to doseže, je zbral »praktično zbirko napak, ki so se rodile ponajvečkrat iz nemške misli«. Zbirka bo urejena abecedno tako, da je nemški izraz naveden kot prvi, takoj za njim je napaden slovenski izraz ali beseda, v zadnjem predalcu pa je naveden pravilen ali vsaj boljši izraz. Pisec ugotavlja, da je res važno, kakšne besede rabimo, a še važnejše, kako jih postavljamo v stavku. Terminologija ali imenstvo se mora dopolniti z zbirko izrekov in rečenic, to je s frazeologijo. — Avtor iz svoje bogate uradne prakse navaja že v tem prvem članku kopo jezikovnih nestvorov, pravih uradnih spak, kakor so: istočasno, točasno, topogledno, lanskoleten, tuuradno, desnobrežen, muhogosta mreža, jakotočna naprava, vodotesen, tujskopremeten, avto-klub, predvečer, predpogoj, duhaprisotnost, staviči predlog, izpustiti na proste noge, posedovati možnost, odgovarjati zahtevam, doprinesti dokaz itd. itd.

Opozarjamo vse tovariše na razpravo dr. Andrejke, posebno še na poglavja, ki bodo sledila in kjer bodo zbrane po abecedi vse spake, ki se jim moramo v uradnem dopisovanju ogibati. Želeti bi bilo, da to zaslusno delo izide v ponatisu, ker bo lahko neštetim javnim nameščencem veliko koristilo in pomagalo, da očistimo službeno slovenščino tujih navlak in jo s tem približamo ljudstvu, kateremu je vendar končno namenjena. Saj ni prav nič čudno, če preprost človek dandanes marsikaterega uradnega dopisa prav nič ne razume, ko pa vemo, da nekateri uradi še danes uporabljajo stare vzorce — formulacije, ki so bili pred dvajset, trideset leti površno in jezikovno slabo prevedeni iz »uradne«, nič manj zveržene in spakedrane nemščine. Potem se pa še čudimo, če Srbi na naše v »uradni slovenščini« pisane službene dopise enostavno sploh ne odgovarjajo! Saj jih v premnogih slučajih prav nič ne razumejo. Opozoril bi le na poedine, po stalnih, kdove kako starih in zastarelih »šimljih« sestavljenih razsodbe in odloke naših sodišč, posebno še v izvršilnih zadevah.

Vprašanje očiščenja slovenščine v uradih se bo rešilo sčasoma samo po sebi s prihodom novih rodov, ki bodo posejali slovenske srednje in višje šole. Pa tudi naša dolžnost je, da pomagamo in pripravljamo pot zanamcem.

Za enotnost pisave. V 35. številki ljubljanskega »Trgovskega lista« bomo zanimiv članek, ki zagovarja uvedbo enotne, latinske pisave za Srbe in Hrvate. Priznava sicer, da je cirilica pristno slovanska pisava in najbolj po godu značaju pravoslavnih Slovanov, a baš v njej vidi članek tudi poglavitni vzrok, da »kulturni in s tem tudi gospodarski, trgovski in ostali stiki med nami niso taki, kot bi si to bilo želeli. — Ne samo naša državna uprava, temveč zlasti tudi naša trgovina in industrija trpi zelo vsled te razlike in škoda na narodnem premoženju radi tega gre v sto in stotisoče letno. Naj se le upošteva

**Schmoll-ova
pasta**
že 50 let najboljša
krema za čevlje

n. pr. ogromna izguba časa in delovne moči, ki je potrebna za reševanje množice važnih, v cirilici pisanih aktov, škoda, ki nastaja vsled dvojne dela pri transkripcijah (prepisovanju z latinskimi črkami), raznih zamud in nesporazumov. O tem bi vedel mnogo povedati pač vsak uradnik, ki ima posla s srbskimi uradi in strankami. Gotovo je, da bi se eksperimentalnost uradov zelo povečala, če bi ta razlika padla. — Če se vzame, da se 80—90% vseh trgovskih poslov izvrši pismenim potom, potem je jasno, kolike važnosti je pisava in nje enotnost v trgovini. — V kulturnem oziru ni položaj nič boljši. Kdo čita danes brez napora v cirilici pisane liste in knjige, bogato srbsko narodno štivo? Te vrednote so mrtve, saj niti naša inteligenca ne čita rada cirilice, kaj šele kmet, naš preprosti človek. — In končno: če Slovani, in zlasti Jugoslovani ne moremo zlepa doseči izenačenja v jeziku, naj bi vsaj enotna pisava omogočila duševno skupnost... Glede skupne enotne pisave sodi članek, da je vprašanje že rešeno: saj sta uvedle latinico že Japonska in Turčija, Nemci opuščajo gotico, tudi Rusi nameravajo vpeljati latinsko pismo. Zanimivi članek se konča z ugotovitvijo: »Zato je potrebno, da se končno tudi pri nas zganemo in spoznamo veliko koristnost in praktičnost enotne, in sicer latinske pisave, ki je danes last takorekoč že vseh narodov sveta.« Zanimivo je, da gospodarski krogi prihajajo do teh zaključkov, ki jim v interesu državnega edinstva treba le pritrditi.

Gledališče in uradništvo. V glasilu avstrijskih uradnikov, izhajajočem v Gradcu, »Steierische Festbesoldeten-Zeitung« beremo: »Zakaj ne hodijo uradniki v gledališče? Slab repertoar? Morebiti. Slabi igralci? Morebiti. Previsoke cene? Da! Kajti fiksni nameščenci si čisto enostavno ne more privoščiti gledališča, pa naj bo še tako navdušen za umetnost. — Sežem par let nazaj. — 1912. — Tedaj sem bil mlad stotnik in sem imel mesečno plačo 360 kron. Za sedež v parketu, v drugi vrsti sem plačal 2 kroni. Za ženo in zame torej 4 krone. Stotnik v istem činu bi grobo računano moral danes prejemati 500 šilingov (4000 Din) in plačati za isti sedež 3 šilinge (24 Din). Dejansko pa dobi komaj 280 šilingov, sedež pa velja 4.30 šil. Tako torej. — To je najenostavnejši odgovor na vprašanje, zakaj fiksni nameščenci ne posejajo gledališča: Polovična plača in skoro dvojne cene vstopnic! Za luksuz (kakor je to žal danes gledališče), nimamo sredstev, ker moramo z našimi več nego skromnimi prejemki plačevati kruh, jajca, meso, premog itd., kar vse stane več negoli predvorna vrednost teh predmetov, preračunje na zlato valuto. — Torej ne pomanjkanje zanimanja, ne slab repertoar ni kriv, da uradništvo gledališča ne poseja. Znižajte cene sorazmerno z denarnim razvrednotenjem ali nam pa dajte valorizirane prejemke, pa bomo spet z veseljem posejali gledališča. — Velja prav vse tudi za naše razmere. Le kaj bi mogli mi šele reči glede razmerja med cenami in našimi prejemki?!

Vestnik.

VESELE

VELIKONOČNE PRAZNIKE

vsem cenj. naročnikom, bralcem in prijateljem lista voščita

uredništvo in uprava.

Naslov uredništva za vse dopise in pošiljke uredniku »Našega Glasu« je: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I.

Opozorilo. S to številko stopamo v drugo četrtletje. Za vse naročnike smo priložili položnice. Vljudo jih prosimo, da čimprej obnove naročnine in poravnajo event. zaostanke. Mnogo jih je, posebno novopričlane, ki za tekoče leto še niso nakazali naročnine; nekaj pa jih ima zaostanke tudi še od lani. Položnico dobi vsak, kdor ima naročnino že plačano, naj pridobi ž njo novega naročnika ali prispevek za tiskovni sklad. — Uprava.

Popravlil v uvodnem članku zadnje številke »Vračunavanje voj. službovanja« v 2. stolpcu, 39. vrsta letnico 1919 v pravilno: 1929.

Zaradi pretesnega prostora je moralo izostati par zanimivih strokovnih člankov, ki izidejo v prih. številkah. Med njimi je tudi poročilo o spomenici ljublj. mestnih uslužbencev glede ureditve njihovih prejemkov.

Dovoznine na služb. potovanjih. Avtentični seznam vseh krajev, kjer so prevozna sredstva (vozniki) na razpolago in seznam fijkarskih tarif za obe oblasti priobčimo v prih. številki, na kar opozarjamo.

Drž. strokovni izpiti, ki so jih računski in davčni pripravniki II. kategorije opravljali doslej pri tuk. finančni direkciji, se bodo v bodoče vršili pred ministrsko izpraševalno komisijo v Beogradu. Za uradn. pripravnike finančne stroke III. kategorije ostane tudi posled. vse pri starem.

Društvo davčnih uradnikov, sek. cija Ljubljana, ima redni občni zbor v nedeljo, dne 7. aprila ob 10. uri dop. v hotelu »Savinja« v Laškem. — Udeležba nujno potrebna!

Društvo drž. pisarn. uradnikov za Slovenijo je po Zvezi ponovno predložilo predsedniku vlade, komisiji za izpremembo uradniškega zakona in Glav. Savezu spomenico za prevedbo kvalificiranih pisarniških uradnikov iz III. v II. kategorijo.

Uvrstitev kvalificiranih oficijantov (inj) v III. kategorijo drž. uradnikov. Zveza je 11. marca predložila Glavnemu savezu spomenico »Društva pisarniških oficijantov, oficijantinj, pomočnikov in pomočnic v Ljubljani« za uvrstitev onih članov, ki se izkažejo z zadostno šolsko predizobrazbo, v III. kategorijo. Glavni savez je bil zaprosen, da to spomenico uvažuje ter jo odda komisiji, ki se bo v kratkem bavila z revizijo uradniškega zakona. Prepis spomenice je bil hkrati predložen ministrstvu za pravosodje.

Udruženje državnih zvančnikov in služiteljev, oblastni odbor v Ljubljani, je bilo preosnovano v Udruženje nižjih državnih uslužbencev v Ljubljani. Skladno s tem so bila izpremenjena tudi pravila. T.

Razne vesti.

Osebnosti. Za inspektorja fin. direkcije v Banjiluki je postavljen dr. Orel Filip, v. d. inspektorja pri podružnici poštne hranilnice v Ljubljani. — Premeščen je šef oddelka fin. direkcije dr. Novotný Karl k fin. direkciji v Banjiluko. — V finančno ministrstvo je premeščen od tuk. fin. direkcije tajnik dr. Stegenšek Fran. Z g. Stegenškom izgubi »Društvo fin. konceptnih uradnikov« nadvse agilnega dolgoletnega tajnika, Zveza marljivega in veččega strokovnega svetovaleca, a »Naš Glas« odličnega sotrudnika. — Postavljen je za v. d. šefa oddelka za drž. računovodstvo in proračun tuk. finančne direkcije g. računski direktor Paternoster Milan, bivši večletni načelnik Zveze.

Vse organizacije brez razlike stroke vabimo, naj redno in sproti javljajo vse osebnosti spremembe v vrstah njihovega članstva. »Naš Glas« bo pod to

rubriko objavljal osebne vesti, in sicer: imenovanja, napredovanja, premestitve, upokojitve, odlikovanja itd. Drage volje smo pa pripravljeni priobčevati tudi vesti družabnega značaja, kakor notice o porokah, jubilejih, smrti itd. državnih nameščencev vseh strok in položajev. —

Prijateljski večer finančnih konceptnih uradnikov. V pozdrav in počastitev novega fin. direktorja, g. dr. Josipa Povaleja ter vseh ostalih mariborskih, v Ljubljano premeščenih svojih članov, ter za odhodnico gosp. dvornega svetnika Frana Bonača, ki stopa v pokoj ter v slovo svojemu, v Beograd premeščenemu večletnemu zaslužnemu in nadvse delavnemu tajniku g. dr. Franu Stegenšku, je »Društvo fin. konc. uradnikov« priredilo dne 26. marca polnoštevilno obiskani prijateljski večer v gostilni pri Činkoletu. Društveni predsednik g. viš. svetnik Štefan Sušec je pristočno pozdravil novo došlega g. direktorja in podčrtal njegovo znano iskreno razumevanje uradniških teženj, nazdravil kolegom Mariborčanom, se v toplih besedah poslovlil od g. dvornega svetnika in se odhajajočemu g. dr. Stegenšku zahvalil v imenu vsega članstva za vse njegovo dolgoletno plodovito organizacijsko delo. G. direktor se je za pozdrav iskreno zahvalil in ponovno zatrdil, da hoče biti vedno vsemu svojemu uslužbenstvu dober prijatelj, svetovalec in zaščitnik. Tudi ostali gospodje so se v izbranih besedah zahvaljevali za počastitev. Večer je potekel v prav prijaznem, res kolegijalnem, tovariškem razpoloženju. Ur.

Minister za promet priporoča podaljšanje stanov. zaščite. Na svojo spomenico je prejela Zveza od kabine ta ministra za promet pismo z dne 15. marca, v katerem sporoča tajnik g. dr. A. Korošca, da je leta prošnje Zveze najtopleje priporočil ministru za socialno politiko. Zaščita najemnikov naj bi se vsaj za nekaj čas podaljšala.

Nov društveni zakon. Iz notranjega ministrstva se poroča, da bo te dni gotov zakonski načrt o društvih. Ta zakon je bil že preje izdelan. Sedaj pa je spopolnjen z novimi spremembami. Kakor hitro bo izdelan, bo predložen zakonodajnemu svetu in bo takoj stopil v veljavo.

S tem zakonom bo rešeno vprašanje vseh onih društev, ki so prenehala delovati, kakor tudi vprašanje društev, katerih statuti niso bili odobreni. Z zakonom bodo urejeni odnosi med člani društva in društvom samim. Dosedaj je bilo v naši državi pet društev zakonov, sedaj bodo vsi ti izenačeni.

Preskrba s kurivom. Prošla huda zima je pokazala, kako slabo je organizirana aprovizacija ljubljanskega prebivalstva s premogom in drvni. Isto velja več ali manj za vso Slovenijo. Ob najhujšem mrazu ni bilo niti za drag denar dobiti ne koščka kočevskega premoga, niti polena ne. Ista nesreča nam grozi spet prihodnjo zimo. Najmar kar križem držimo roke in brezbrizno čakamo na ponovitev katastrofe? Koliko gorja, koliko bede je letošnji strupeni mraz povzročil naš vrstah drž. nameščenstva, ki je že itak vršilo ves čas svojo težko službo z redkim samozatajevanjem! Spomnimo se le naših vrlih železničarjev, poštarjev, carinskih uslužbencev, varnostnih organov, davčnih izvrševalcev, pa zdravnikov, inženjerjev in vseh, ki so morali v najhujši zimi opravljati službo pod milim nebom pri —20° in pri še jačjem mrazu. — Da se tak nered pri preskrbi naših ljudi s kurivom ne bo ponavljal od zime do zime, treba o pravem času začeti z akcijo, da se dobava in razdelitev premoga in drv organizira, odplačevanje pa odredi v mesečnih obrokih, ki jih bo vsak drž. nameščenec zmogel. Tu treba, da si pomoremo sami! Začeti treba s pripravo mi čimprej, da se načrt pravočasno izdela in nas zima ne najde spet nepripravljene.

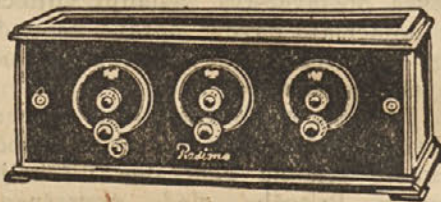
Zavratne bolezni prihajajo po prstih. Zato jih je premagati težko. Prvo je dijetal Opustite pravo kavo, uživajte žiko!

Nabava oblačil dela marsikomu skrbi in večji izdatek nego je potrebno. Zato priporoča pred nakupom ogled zaloge tvrdke NOVAK na Kongresnem trgu 15. Mogoče Vam je odrok — morebiti na zunaj preneznatna, a vendar Vam nudi največjo izbiro in je priznana najcenejši.

»Naš Glas« je edini res nepristranski list vseh drž. nameščencev. Širite ga!

Radijski aparat

je postal danes že kulturna potreba vsakega inteligenta. Ko pride utrujen iz pisarne, ga že čaka doma, da ga razvedri z lepo glasbo, petjem ali predavanjem.

Najboljše in najcenejše aparate, sestavne dele in vsa navodila Vam da

Radijska postaja Ljubljana

Miklošičeva cesta 5 Telefon 3190

Plačila tudi na obroke!

Nove knjige.

Dr. Otmar Pirkmajer: Državljanstvo kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Izdaja z razlago veljavnih določb. Maribor 1929. Komisijska prodaja Tiskovne zadruge v Ljubljani. 300 strani. Cena v celo platno vezani knjigi 80 Din, poština 2 Din. V drugem zvezku Zbirke zakonov za upravnostno službo, ki je pravkar izšel, priobčuje dr. Otmar Pirkmajer **Zakon o državljanstvu** z razlago, uredbo za izvrševanje zakona, določbe mirovnih pogodb, mednarodne konvencije, druge dosedanje zakonske določbe glede državljanstva, oziroma domovinstva in **Zakon o manjšinah.** Ta knjiga bo dragocen pripomoček ne le za one, ki so v uradovanju pristojni za izvestna posla po zakonu o državljanstvu, t. j. politične urade, sodišča, občinske urade, notarje, župne urade, žandarmerijo, odvetnike itd., marveč tudi za vse osebno interesirane. Naroča se pri Tiskovni zadruzi v Ljubljani oziroma Mariboru. — Delo priporočamo!

Srce. To znamenito delo E. de Amicisa je izšlo v založbi Učiteljske tiskarne v Ljubljani. Prevod je oskrbel s pisateljevim dovoljenjem Jana Miklavčičeva, ki je leta 1889. izdala tudi prvi slovenski prevod. Po 40 letih — novo slovensko »Srce«, ki ni na svoji literarni vrednosti nič izgubilo. Knjiga je prevedena na vse jezike sveta in vsi narodi jo po pravici ocenjujejo kot **zlati zakladnik vseh plemenitih čustev.** Mladina jo čita z največjim zanimanjem, a tudi roditelji črpajo iz te knjige vse polno zdravih in jedrovitih napotkov za pravilno vzgojo otrok k čistemu rodoljubju v zmislu obče veljavnih načel humanitete. Knjigo, ki obsega 255 strani, priporočamo v nakup posebno sedaj za praznike. Cena vezanemu in ilustriranemu izvodu 54 Din. Napravite veselje mladini, a napojite tudi svoja srca z veseljem in lepoto! — Podrobnejšo kritično oceno priobčimo o priliki.

Vsem založništvom in izdajateljem sporočamo, da bo naš list odslej stalno priobčeval naznanila in ocene novo izšlih književnih izdajanj, ki jih bo prejel v oceno. O knjigah znanstvene in strokovne vsebine bo prinašal »Naš Glas« izvirne in izčrpne strokovne ocene, posebno še o vseh izdajah, ki zanjajo predvsem uradništvo, kakor na primer o novih zakonikih itd. Oglaševal bo pa tudi vse druge knjižne novosti, kolikor jih prejme v naznanilo in poročanje.

Ante Gnidovec:

Turistika.

Pomlad prihaja, počasi sicer, toda nevdržno. Zopet bodo oživele naše ceste, naši griči bodo mrgoleli izletnikov. Kajti potrebo po gibanju, po svežem zraku, po prosti naravi, občuti z neodoljivo silo v naši hiperkulturni dobi tudi še tako zakrknjen reakcionarec in filister. Ker govorim o turistiki, ne mislim tu na širši pomen te besede, temveč, le na gotovi del. t. j. na planinarenje. Je to najcenejša, najlepša in brez dvoma najprikladnejša panoga turistike za uradnika.

Tudi v planinarenju imamo sezone! Marca in aprila sta v modi Šmarna gora in Sv. Katarina pa še Sv. Jošt, maja in junija je paša na Golici (narcisel), julija in avgusta pa je najpriljubljenejša fraza: Triglav. Tako nekako nam predpisuje planinska moda! Seveda ne trdim s tem, da se drugi hribi in planine zanemarijajo, toda nam predpisujejo modo leti. Razbite steklenice, razmečkan omarščen papir, pomarančne lupine, prazne konzervne škatle, harmonika nam priča, da je v dobi največje sezone »Kultura« tudi tu doma. To pa pravega planinca razžalosti, kajti človek se hoče baš otresti mestne laži-kulture in biti za tistih par ur samó človek — bitje neizumetničene prirode.

Dogaja se med planinci in tudi jaz sem že davno te vere, da posebam hribe, kjer ni koč, ne pomarančnih lupin, ne črepinj in razmetanega papirja, temveč sočna trava in pisane planinske cvetke, pa lepi deviško nedotaknjeni gozdovi, taki, kakor nam jih je ustvarila priroda, ki gotovo pozna tudi naše potrebe; saj smo njeni otroci. Zakaj planinarimo? Odgovor na to boste slišali na tisoče in najrazličnejših; kajti vsi vtisi in vsa nastrojanja planinca so subjektivna, odvisna od značaja in temperamenta, ravno taki so po večini tudi vzroki planinarenja. So pa neke obče glavne točke tudi tu, ki se jih da na splošno določiti in ki so v glavnem vsaj vsem planincem skupna, le s to razliko, da se jih eni poslužujejo vede, drugi so pa le tihi, nekako bolj instinktivni uživatelji. Čisti, sveži zrak, mir, lepota in vzvišena veličastnost narave so več ali manj glavni vzroki planinarenja!

Vzemimo na primer krasen solnčen dan na Rožci, Petelinu, Kepi ali kjerkoli žel Pod tabo lepi božji svet, bele ceste, širna pisana polja, ljubke cerkvice in prijazne vasice, nad tabo pa modrina neba. Kilometre in kilometre okrog tebe zgolj tišina in mir. Ležeš v sočno travo in uživaš one dobrine, ki ti jih mesto in njegova površina, izumetničena posilokultura ne moreta dati, ki jih pa potrebuješ, in to večkrat prav nujno potrebuješ. Čutiš ta božanski mir okoli sebe, živcem je, kot bi jih rosil z uspavalnim balzomom, čutiš, da postajaš spet cel človek, z vsemi atributi človečnosti, ki si jo zastonj iskal drugod.

Predragi tovariš, uradnik-trpin, če si že izkusil to slast, mi boš pri-trdil; če še ne, ti svetujem, da posku-siš. In se boš spet vrnil med ljudi, med to, tako nemarno imenovano »kulturo« in svet, se ti bo storilo milo po urah, ki si jih preživel v samotni gorske prirode in priznal boš, da si človek, kljub temu, da si družabno bitje, od časa do časa le zaželi popolne samote in pravega, neskaljenega miru.

Dasi je uradništvo izrazito konservativno, se mora priznati, da se je v uradniških vrstah planinarenje že precej udomačilo in gotovo je to prva točka, kjer je uradnik popustil v svojem konservativizmu in šel z duhom časa. Je pa v resnici tudi razmeroma za uradnika najcenejša, a obenem morda najbolj plemenita in najlepša zabava in razvedrilo, katerega je danes v tej težki dobi naš uradnik, ki čepi dan za dnem v zatohli, prašni pisarni, često brez solnca, tako silno nujno potreben.

Statistika.

Poštna hranilnica v l. 1928. Češkovni promet se je dvignil od 63 milijard Din v l. 1927. na 196 milijard,

to je za več nego 200%. Število ček. računov se je dvignilo od 9985 na 16.516. Vloge po ček. računih so konec leta 1928. znašale 666.4 milijonov Din. — Hranilni promet je tudi na-

predoval. Od 23.474 je število hran. knjižic naraslo na 32.700, vloge pa od 23 milijonov Din na 36.4 milijona Din. Čisti dobiček je znašal l. 1928. skupaj 35.762.000 Din (l. 1927. samo 28.883.000,

a leta 1923, ko je poštna hranilnica začela poslovati po vsej državi, samo 7.407.000 Din.

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15

 priporoča svojo zalogo
 dežnikov ter sprehajalnih palic

Popravila se izvršujejo točno in solidno

CVETLIČARNA pod TRANČO
ANTON BAJEC
 LJUBLJANA

Vrtnarija: Tržaška cesta 34
 TELEFON INTERURBAN 32-22

Kupujte svoje potrebščine
 le pri trvdkah ki inserirajo
 v „NAŠEM GLASU“

Specijalna trgovina ščetarskih izdelkov
 priporoča tudi svojo veliko izbiro spomin-
 skih izdelkov, galanterijo in parfumerijo

M. Mihelič

Ljubljana, Šelenburgova ulica

Priporočamo trdko
M. Tičar, Ljubljana
 za nakup vseh pisarniških
 in šolskih potrebščin.

Železnato vino

lekarnarja dr. G. Piccolija v
 Ljubljani, krepča oslabele,
 malokrvne, odrasle in otroke.

Hotel TRATNIK

Ljubljana, Sv. Petra cesta 25
 priporoča lepe zračne sobe.

**Nabiralne
 pole!**

Tovariši, ki ste jih
 dobili, poslužite se jih
 takoj, nabirajte nove
 naročnike in vrnite
 pole čimpreje upravi.

PARNA PEKARNA

== JEAN SCHREY NASL. ==

JAKOB KAVČIČ

VEČKRAT NA DAN SVEŽE PRIZNANO
 NAJBOLJŠE VSAKOVRSNO PECIVO

Telefonska štev. 2412

Štev. pošt. hran. 11.165

Vzajemna posojilnica v Ljubljani

r. z. z o. z.

Miklošičeva cesta 7

v lastni palači dovoljuje pod ugodnimi pogoji vsako-
 vrstne kredite in posojila državnim uslužbencem
 proti poroštvu, zaznambi na prejemke, zastavi življen-
 skih polic in vrednostnih listin ter vknjižbi na posestva.
 Odplačilo v mesečnih obrokih. Uradne ure od 8.—2.

Naznanilo! Štefan Mencinger

naznanja cenjenemu uradništvu, da **otvori 1. aprila 1929**
 povsem higijenično in moderno urejene

nove gostilniške prostore

v lastni hiši na

Kette-Murnovi (prej Martinovi) cesti 10 v Ljubljani.

Kuhinja izborna. — Vino prvovrstno. — Sveže blago. — Točna
 postrežba. — Cene solidne! Prepričajte se! — **Avtopostaja.**

Prva jugoslovanska tovarna dežnikov**JOSIP VIDMAR**

LJUBLJANA

PRED ŠKOFIJO ŠTEV. 19

Solidnost v kvaliteti
 in ceni. — Točnost in
 natančnost v izvrše-
 vanju naročil!

EN GROS!

EN DETAIL!

Ustanovljena l. 1882.

MANUFAKTURNA TRGOVINA

FABIANI & JURJOVEC

LJUBLJANA — STRITARJEVA ULICA 5

Priporoča svojo veliko izbiro volnenega blaga za
 gospode in dame. Belo blago za različno perilo v
 poljubni širini. Krasna zaloga zastorov in preprog.
 (Pliš, tapestri itd.) — Puh, perje, kapok, volna, žima
 vedno v zalogi. Blago je iz prvovrstnih angleških
 in čeških tovarn. Gg. uradnikom proti takojšnjemu
 plačilu 10% popusta.

Sukno, kamgarn

in drugo manufakturno blago angleškega in
 češkega izvora kupite najugodnejše pri trvdki

NOVAK

LJUBLJANA 15.
 KONGRESNI TRG

Znatno znižane cene!

Najbolj času primerna darila si nabavite

v konfekciji „DERENDA“

LJUBLJANA, nasproti dram. gledališča

V veliki izbiro se Vam nudijo vsa oblačila za moške,
 fante in dečke, osobito zimske suknje, kratke in dolge
 obleke za šolarje i. t. d. po brezkonkurenčnih cenah!

Galanterijska trgovina na drobno in debelo, tovarna čevljev

Ant. Krisper

Ljubljana

Mestni trg št. 26, Stritarjeva ul. št. 8

A. & E. Skabernè, Ljubljana

Velika izbira češkega in angleškega sukna.

Tovariši!

Kupujte svoje potrebščine le pri trvdkah in
 obiskujte le lokale, ki inserirajo v „Našem Glasu“.

KDOR PODPIRA NAS, TEGA PODPIRAJMO MI!

PARNA PEKARNA

FRANC DOLINAR

LJUBLJANA

PRED ŠKOFIJO 11 — POLJANSKA C. 19

najtopleje priporoča svojim cenj. odjemalcem večkrat
 dnevno prvovrstno sveže pecivo in različne vrste slašic

Krojaški atelje
FRAN IGLIČ, LJUBLJANA

Slomškova ulica št. 1

Izdeluje se za dame in gospode po najnovejših krojih. — Lastna
 zaloga modnega blaga. — Uradnikom znaten popust ali na obroke.

**Kdor podpira nas,
 tega podpiramo mi!**

Restavracija

„PRI NACETU“

Ljubljana, Kette Murnova ulica št. 3
 priporoča gg. drž. uradnikom dobro postrežbo
 v kvaliteti pijač in hrane.

C. J. HAMANN

Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vir nakupa perila,
 opreme nevest, novorojenčkov, perja in modnih
 potrebščin. — Predtiskarija modernih ročnih del.

Telefon štev. 2016.

Ustanovljena l. 1889.

Račun pošt. hran. 10.533.

Mestna hranilnica ljubljanska

(Gradska štedionica)

Ljubljana

Prešernova ulica

Stanje vloženega denarja nad 365 milijonov dinarjev.

Sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti. Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. — Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župniški uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.